

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia maja 2010 r.

**Pan
Krzysztof PRÓCHNIEWICZ
Wójt Gminy Świnice Warckie**

LLO-4114-03-07/2010

I/10/003

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi przeprowadziła w Urzędzie Gminy Świnice Warckie, zwanym dalej „Urzędem”, kontrolę realizacji zadań w zakresie ochrony przed powodzią w I kwartale 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 29 kwietnia 2010 r. - Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia pozytywnie realizację zadań w zakresie ochrony przed powodzią, pomimo stwierdzonych uchybień.

Ocena pozytywna dotyczy opracowania zgodnie z wymogami ustawowymi „planu reagowania kryzysowego” i zatwierdzenia go przez Starostę Łaskiego oraz wyposażenia magazynu przeciwpowodziowego i obrony cywilnej, powołania „Gminnego zespołu zarządzania kryzysowego” z ustaleniem dla niego składu osobowego, zadań i trybu działania.

Jako uchybienia NIK ocenia w szczególności opracowanie i zatwierdzenie przez Pana Wójta „planu operacyjnego ochrony przed powodzią” dopiero w dniu 20 kwietnia 2010 r., tj. w czasie kontroli NIK.

¹ Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.

1. Na terenie Gminy występują obszary zagrożenia powodzią obejmujące m.in. łąki i pastwiska nadrzeczne, 5 miejscowości, w których przewidziano do ewakuacji łącznie 46 osób i 95 zwierząt. Obszary te zostały wyspecyfikowane w „planie reagowania kryzysowego” z dnia 20 kwietnia 2010 r.

Istotny wpływ na zabudowę i wielkość obszarów zagrożonych powodzią ma ustanowienie granic obszaru chronionego w rozporządzeniach Ministra Środowiska² oraz Wojewody Łódzkiego³. Przedmiotem ochrony jest obszar specjalnej ochrony ptaków oraz obszar chroniony krajobrazowo z zachowaniem walorów przyrodniczych części Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej, w skład, której wchodzi rzeka Ner przepływająca przez Gminę.

Przeprowadzone podczas kontroli NIK oględziny wybranych 5 miejscowości wykazały, że w sołectwach tych nie było widocznych śladów popowodziowych w wyniku wystąpienia rzeki z naturalnego jej koryta.

Monitoring rzeki Ner prowadzony przez Urząd w I kwartale 2010 r. wykazał, że poziom wody nie przekroczył stanu ostrzegawczego (190 cm), ani stanu alarmowego (240 cm), a tym samym nie było podstaw do ogłoszenia w Gminie pogotowia lub alarmu powodziowego.

Na obszarach zagrożonych powodzią nie prowadzono robót inwestycyjnych oraz czynności, które mogły utrudniać ochronę przed powodzią w rozumieniu art. 82 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne⁴.

2. W Urzędzie opracowany został w oparciu o wytyczne Starosty Łaskiego „plan reagowania kryzysowego”, który zgodnie z postanowieniem art. 17 ust. 2 pkt. 2 ppk d. ustawy z dnia 26 kwietnia 2006 r. o zarządzaniu kryzysowym⁵, zwanej dalej „uzk”, został zatwierdzony przez Starostę w dniu 12 kwietnia 2010 r., tj. po 2 latach od otrzymania w dniu 20 marca 2008 r. zaleceń od Starosty do opracowania planu.

Spowodowane to było koniecznością wielokrotnego uzupełniania i korygowania projektu planu, m.in. w zakresie standardowych procedur operacyjnych oraz przewidywanych wariantów działań w sytuacji kryzysowej.

Ponadto, jak wyjaśnił Pan Wójt, plan ten został zaakceptowany dopiero w trakcie kontroli NIK, ponieważ Starosta nie wskazał terminu jego uzgodnienia i zatwierdzenia.

² Rozporządzenie Ministra Środowiska z 21.7.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313 ze zm.),

³ Rozporządzenie nr 6/2009 wojewody Łódzkiego z 24 marca 2009 r.. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2009 r. Nr 75, poz. 710 ze zm.),

⁴ Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, ze zm.,

⁵ Dz. U. Nr 89, poz. 590, ze zm.

Zgodnie z art. 19 ust. 3 uzk w Regulaminie Organizacyjnym i w zakresach czynności pracowników 2 samodzielnych stanowisk pracy zostały określone zadania dotyczące zarządzania kryzysowego.

Zarządzeniem Wójta z dnia 10 czerwca 2009 r., wydanym na podstawie art. 17 ust 6 i ust 7 oraz art. 138 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r.⁶, utworzona została 15 osobowa drużyna ratownictwa powodziowego.

Ponadto zgodnie z art. 19 ust. 4 uzk, zarządzeniem z dnia 22 sierpnia 2007 r. (zmieniającym zarządzenie Wójta z dnia 2 stycznia 2007 r.) został powołany „Gminny zespół zarządzania kryzysowego”, który w 2009 r. odbył 2 posiedzenia dotyczące m.in. zagadnienia ochrony przeciwpowodziowej.

3. Urząd nie posiadał opracowanego i wprowadzonego w życie „planu operacyjnego ochrony przed powodzią”, o czym stanowi przepis art. 31a ustawy z dnia 28 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁷. Plan ten został opracowany dopiero w trakcie kontroli NIK i zatwierdzony do realizacji przez Pana Wójta w dniu 20 kwietnia 2010 r., pomimo iż ustawowy obowiązek jego opracowania istniał od czerwca 2002 r.

4. Wyposażenie gminnego magazynu przeciwpowodziowego i obrony cywilnej w sprzęt przeciwpowodziowy nie budziło uwag.

5. Art. 20 ust. 2 uzk stanowi, że Gmina ma możliwość powołania „gminnego centrum zarządzania kryzysowego” w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 20 ust. 1 uzk. Pan Wójt nie skorzystał z możliwości powołania takiego centrum, stwierdzając w złożonym wyjaśnieniu, że wymagałoby to zbyt dużych nakładów finansowych.

6. Stosownie do postanowień art. 19 ust. 2 pkt. 3 uzk, Urząd organizował szkolenia, ćwiczenia i treningi z zakresu zarządzania kryzysowego.

Działania edukujące mieszkańców w zakresie zagrożenia powodziowego lub powodzi były realizowane m.in. poprzez: wywieszanie zarządzeń na tablicy Urzędu, publikowanie ich w Internecie, informowanie sołtysów z terenu Gminy, przekazywaniu mieszkańcom tzw. kurend, rozpowszechnianie ulotek, publikowanie ogłoszeń w prasie, uruchamianie dźwiękowego systemu alarmowego.

Urząd stosował też profilaktykę powodziową, m.in. poprzez organizowanie i uczestniczenie w konkursie plastycznym szkół podstawowych (grudzień 2009 r. – marzec 2010 r.) i w ćwiczeniach ratowniczych drużyn na szczeblu wojewódzkim, powiatowym

⁶ Ustawa z 21.11.1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 ze zm.).

⁷ Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591, ze zm.,

i gminnym (czerwiec - listopad 2009 r.) oraz w zawodach ratownictwa powodziowego (czerwiec 2009 r.), a także w różnych szkoleniach pracowników Urzędu w 2009 r.

7. W budżecie Gminy na 2010 r. została utworzona, zgodnie z postanowieniami art. 26 ust. 4 uzk, rezerwa celowa na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego w kwocie 2.000 zł, która w I kwartale 2010 r. nie była wykorzystywana.

Przedstawiając powyższe Najwyższa Izba Kontroli informuje, że zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.